

Lukáš 23, 1 - 25

¹ Nato celé zhromaždenie vstalo, odvieďli ho k Pilátovi ² a začali ho obžalovať: „Tohto sme pristihli, ako rozvracal náš národ, zakazoval dávať dane cisárovi a hovoril o sebe, že je Mesiáš, kráľ.“ ³ Pilát sa ho spýtal: „Ty si kráľ Židov?“ On mu odpovedal: „Ty to hovoríš.“ ⁴ Pilát povedal veľkňazom a zástupom: „Na tomto človeku nenachádzam žiadnu vinu“ ⁵ Ale oni naliehali a hovorili: „Búri ľud, keď učí po celom Judsku, počnúc Galileou až sem.“

⁶ Keď to Pilát počul, spýtal sa, či je tento človek Galilejčan. ⁷ Keď sa dozvedel, že patrí pod právomoc Herodesa, poslal ho k Herodesovi, ktorý bol práve v tých dňoch v Jeruzaleme. ⁸ Keď Herodes videl Ježiša, veľmi sa zaradoval. Veď už dávno ho chcel vidieť, pretože o ňom počul, a dúfal, že ho uvidí urobiť nejaký zázrak. ⁹ Doliehal naňho mnohými otázkami, ale on mu nič neodpovedal. ¹⁰ Stáli tam aj veľkňazi a zákonníci a nástojčivo na neho žalovali. ¹¹ **Herodes so svojimi vojakmi ním opovrhoľ**, posmieval sa mu, dal ho obliecť do honosného odevu a poslal ho späť k Pilátovi. ¹² V ten deň sa **Herodes a Pilát** spriatelili⁴; predtým totiž žili v nepriateľstve.

¹³ Pilát zvolal **veľkňazov, popredných mužov a ľud**⁵ ¹⁴ a povedal im: „Priviedli ste mi tohto človeka ako buriča ľudu. Ja som ho pred vami vypočul a nenašiel som na tomto človeku nijakú vinu, z ktorej ho obviňujete. ¹⁵ Ale ani Herodes, lebo nám ho poslal späť. Neurobil teda nič, za čo by si zasluhoval smrť. ¹⁶ Potrestám ho teda a prepustím.“ ¹⁸ Tu naraz všetci skríkli: „Preč s ním! Prepust' nám Barabáša⁶!“ ¹⁹ Toho väznili za akúsi vzburu v meste a za vraždu. ²⁰ Pilát k nim znova prehovoril, lebo chcel Ježiša prepustiť. ²¹ Ale oni kričali: „Ukrižuj! Ukrižuj ho!“ ²² Prehovoril k nim tretí raz: „A čo zlé on urobil? Nenašiel som na ňom nijakú vinu, za ktorú by zasluhoval smrť. Preto ho potrestám a prepustím.“ ²³ Ale oni na neho dorážali veľkým krikom a žiadali, aby ho dal ukrižovať. Ich krik prevládol. ²⁴ Pilát sa rozhodol vyhovieť ich žiadosti. ²⁵ **Prepustil teda toho, ktorý bol uväznený za vzburu a vraždu a ktorého si žiadali, kým Ježiša vydal ich zvoli.**

¹ Trojité obvinenie: Ježiš rozbíja jednotu ľudu svojimi myšlienkami, podnecuje k neposlušnosti, má politické ciele, chce vytvoriť kráľovstvo. Následne (23,5) ho obviňujú, že svojím učením búri ľud.

² Evanjelista Lukáš ústami Piláta tri krát prehlasuje Ježišovu nevinnosť.

³ Herodesove ambície boli vždy povrchné. Povrchné túžby Boh neplní a človeka privedú k opovrhnutiu.

⁴ Pilát a Herodes, nepriatelia Boží, ktorí sa spriatelili. (Žalm 2,2: *Spoločujú sa pozemskí králi, vládovia sa spolu radia proti Hospodinovi a jeho pomazanému*)

⁵ Všetky zločky židovského národa sú zodpovedné za Ježišovu smrť: kňazi, kniežatá i ľud.

⁶ Barabáš – *Bar-abba* – *syn otca*, meno, ktoré sa dávalo nájdovým sirotám.

⁷ Sk 3,13-15: Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jáкова, Boh našich otcov oslávil svojho Služobníka, Ježiša, ktorého ste vy vydali a zriekli sa ho pred Pilátom, hoci on rozhodol prepustiť ho. Vy ste sa zriekli Svätého a Spravodlivého a vyžiadali ste si vraha, aby vám ho omilostil, a Pôvodcu života ste zabili.

Ježiš odsúdený (kým?)

1. V prvých 25 veršoch 23. kapitoly Lukášovho evanjelia nachádzame opis Ježišovho odsúdenia. Židovské zhromaždenie odmietlo a odsúdilo Ježiša **v náboženských otázkach**. Pred Pilátom ho obviňovali **ako politicky nebezpečného** buriča, ktorý si získava masy, odmieta platiť dane a samozvane sa vyhlasuje sa za kráľa. Najmä druhé dve obvinenia boli pre Rimanov veľmi citlivé otázky.

2. Evanjelista sa nezaobrá podrobnosťami týchto procesov a obvinení, ale dáva do popredia **otázku Ježišovho kráľovského titulu**. Podobne ako v Matúšovom a Markovom evanjeliu Ježiš odpovedá úsečne a veľmi tajomne. (Sám to hovoríš – Ty to hovoríš – Ty dobre hovoríš = to sú preklady tejto tajomnej odpovede). Dalo by sa povedať, že Ježiš nehovorí ani áno, ani nie. Synoptickí evanjelisti mali pravdepodobne úmysel, aby si čitatelia evanjelia položili otázku o Ježišovi a o jeho kráľovstve: Akým kráľom je Ježiš? Bude to až evanjelista Ján, ktorý hlbšie rozvedie a objasní podstatu Ježišovho kráľovského titulu. (Ježiš je kráľ, ale jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta a ide o kráľovstvo pravdy - por. Jn 18,33-37)

Ježišova úsečná odpoveď sú jediné Ježišove slová. Lukáš nám predstavuje Ježiša mlčiaceho, vloženého do rúk ľudí. Pilát ho posielal k Herodesovi, Herodes ho vysmeje a oblečie do výsmešných šiat a pošle ho naspäť. Pilát sa všemožne snaží, aby Ježiš nebol odsúdený na smrť, ale kolektívny ošial ho prinútil kapitulovať. Počas tohto všetkého Ježiš mlčí. Je akoby hračkou v rukách mocných. Vyzerá to, akoby ho mali v rukách. Ale on je v rukách Otca.

3. Štyri skutočnosti môžeme mať pred očami: **zaslepenosť židovských vodcov**, **chabú a nedôslednú spravodlivosť Piláta**, **povrchné očakávania Herodesa** a **zmanipulovaný dav**. To všetko odsudzuje Ježiša na smrť.

3.1. **Židovskí vodcovia** nás upozorňujú na **nebezpečenstvo nábožnosti, ktorá nedokáže opustiť svoj vytvorený poriadok**. Pápež František veľmi rázne otvoril tému tohto nebezpečenstva v Cirkvi. Niekedy sa nám môže zdať, že je to téma viac pre múdrych a vysokopostavených farárov, prelátov alebo biskupov. Ale koľkokrát aj obyčajný kňaz a laik angažovaný v nejakom spoločenstve môže trpieť chorobou, ktorú pápež nazval duchovným zosvetštením. Keď sa na základe *našej nábožnosti i lásky k Cirkvi* umiestnime do elitnej skupiny a *nehľadáme vzdialených alebo tých, ktorí majú smäd po Kristovi*, nie sme schopní vnímať *proroctvo bratov, diskvalifikujeme každého, kto nám kladie otázky, neustále poukazujeme na chyby druhých*. (EVANGELII GAUDIUM 93-97)

lnokedy zase môžeme myslieť, že preto, že niečo vieme alebo dokážeme s istou logikou vysvetliť, už sme *svätí, dokonalí, a lepší ako „nevedomá masa“*. Svätý Ján Pavol II. nás upozornil na toto pokušenie *„osvietených katolíkov“*, ktorí len preto, že niečo čítali, boli na nejakom kurze alebo sa zúčastnili na nejakej obnove, nadobudnú *„akýsi pocit nadradenosti nad ostatnými veriacimi“*. (GAUDETE ET EXULTATE 45) **Toto všetko predstavuje náboženské odsúdenie Ježiša** (v našich bratoch a sestrách)

3.2. **Pilát** a jeho trojnásobné prehlásenie Ježišovej nevinu sa skončí nie len nejakým nespravodlivým potrestaním, ako to pôvodne zamýšľal (Lk 23,16), ale Ježišovým odsúdením na smrť. To nás upozorňuje na to, ako sa aj my často **politicky prispôbujeme situácii, mienke väčšiny**, niekedy až do takej miery, že napokon nemáme silu a odvahu zachovať spravodlivosť. Upozorňuje nás to, že nestačia len naše vyhlásenia, dobré úmysly, naše presvedčenie o Ježišovej nevine. Pozrime sa do nášho života, nakoľko podliehame mienkam a názorom ľudí.

3.3. **Herodes** nám zase symbolizuje **povrchnosť vo viere**, ktorá by sa chcela živiť výnimočnými javmi, zázrakmi na objednávku a v nich nájsť potešenie. Do tejto oblasti sa dostávame trochu iným spôsobom, **keď veľmi túžime po bezprostredných úspechoch v apoštoláte alebo po vypočutých modlitbách**, a ak sa nám toho nedostane sme sklamaní a skleslí. Vtedy ľahko zabúdame na Ježiša, možno ho neposielame preč s výsmechom a opovrhnutím ako Herodes, ale on ostáva akýsi zabudnutý a opustený, lebo sme nevládali „mlčať spolu s ním“. (=pokorne prijať všetko z Božej ruky)

3.4. **Zhromaždený dav**, ktorý **podlieha manipulácii**, ako o tom píše evanjelista Ján (19,6) si napokon vyžiada prepustenie vraha, namiesto prepustenia spravodlivého a pôvodcu života. Toto nás upozorňuje na náš prístup k informáciám a k tomu, k čomu sa v súčasnom svete pridávame a s čím súhlasíme. A niekedy tento súhlas nemusí byť vyslovený, ale je ukrytý v našich skutkoch a postojoch. Mnohé ponuky, reklamy, štýly života, podvedomé presvedčenia vstupujú nášho života a ne jeden kresťan už podľahol podmanivej kultúre smrti. Podmanivej, lebo sa prezentuje ako dobro pre človeka, ako jeho oslobodenie, ako nádej na lepšiu budúcnosť, zabúda sa však na to, že často ide o dobro individuálne, egoistické. Usilovať sa o dobro, ale nezabúdať, že utrpenia, kríže a námahy nikdy nebudú odstránené, aj keď ideológie posledných storočí o tom stále v rôznych podobách básnia. Máme veľmi ťažkú úlohu: *zostať vo svete a nebyť zo sveta*. V tejto úlohe však máme veľkého Pomocníka, prisľúbený dar Ducha, ktorého si v prítomnosti Božej matky máme neustále prosiť.

4. Proces Ježišovho odsúdenia na smrť má zaujímavé vyvrcholenie. Židia a nimi manipulovaný ľud si žiadajú Ježišovu smrť a ich základné obvinenie pre Pilátom bolo, že Ježiš je burič ľudu. Paradoxne si však vyberú pre slobodu práve buriča, Barabáša, ktorý sa pri tom, podľa Lukáša, dopustil aj vraždy. Tá ťaživá a vytrvalá nenávisť voči Ježišovi nie je len ovocím ľudskej nenávisti. Lukáš jasne naznačuje, že tu nejde len o boj proti ľuďom, ale proti samotnému satanovi. Ten vstupuje do Judáša (Lk 22,3), preosieva učeníkov (Lk 22, 31) a Ježiš prežíva hodinu a moc tmy (Lk 22,53), ktorá sa odohráva prostredníctvom jeho nepriateľov. Ten, s ktorým sa Ježiš stretol na začiatku svojho pôsobenie sa teraz vracia (Lk 4,13 - *Keď diabol skončil všetky svoje pokúšania, načas od neho odišiel.*) Ježišove mlčanie v tejto hodine skúšky bolo ťažké a náročné. Všetko však vyvrcholí v jeho slovách a gestách na kríži. Tak sa možno ani my nezmôžeme na veľa slov v utrpeniach a obvineniach, dôležité však je, aby nás toto mlčanie priviedlo k slovám lásky v rozhodujúcich momentoch života, aby sme odovzdávali svoj život Bohu a nezabúdali na ľudí okolo nás, ktorí prosia o zmilovanie.

5. Napokon postava Barabáša nadobúda aj veľmi pozitívnu hodnotu. Predstavuje totiž človeka, hriešnika, človeka bez otca (pozri poznámku pod textom), ktorý sa zachránil na úkor nevinného Ježiša, ktorý podstúpil trest smrti namiesto neho, ako syn Otca. Aj tento pohľad môže byť predmetom našej modlitby a ďakovania Bohu za to, čo pre našu spásu vykonal. Mocní tohto sveta sa spojili a spriatelili pri tejto dráme nášho vykúpenia, ale Boh a jeho láska v tichosti a bezmocnosti ukazujú svoju nesmiernu moc. Lebo najväčšou mocou je láska v pokore a sila nádeje.

1. Preskúmam či nie sú vo mne znaky duchovného zosvetštenia.
2. Uvedomujem si, že všetci sme „prepustený Barabáš“? Vnímam mladých bez viery v tejto perspektíve?
3. Ježiš pokorne, trpezlivo a v tichosti prežíva čas svojho súdneho procesu. Ako ja prežívam chvíle obviňovania, či posudzovania, neprijatia?